

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра культурології та українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи ЗДМУ

С.А. Моргунцова

«27» квітня 2022 р.

ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА

підготовки третій рівень – доктор філософії
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузь знань 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальностей 221 СТОМАТОЛОГІЯ, 222 МЕДИЦИНА,
226 ФАРМАЦІЯ, 228 ПЕДІАТРІЯ
(код і найменування спеціальностей)

2022 рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи академічної доброчесності» складена відповідно до освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня підготовки доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальностями 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 226 «Фармація», 228 «Педіатрія».

Опис навчальної дисципліни. Дисципліна є складовою загальної програми підготовки докторів філософії різних спеціальностей, читається на другому курсі навчання й розрахована на 3 кредити, 90 годин – 10 години лекцій, 20 годин практичних занять і 60 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Змістовий модуль 1. Академічна доброчесність у науковій діяльності.

Змістовий модуль 2. Академічна доброчесність у сфері вищої освіти.

Однією з важливих умов проведення науково-дослідницької діяльності аспірантів у правовому полі сучасного законодавства є їх ознайомлення з принципами академічної доброчесності, основами законодавства України з питань інтелектуальної власності вивчення нормативної настановчої документації з питань науки.

Також великого значення в контексті сучасних процесів інформатизації й діджиталізації науки набуває дотримання вимог академічної доброчесності в освітньому процесі. Здобувачі вищої освіти третього (освітньо-кваліфікаційного) рівня є водночас і отримувачами освітніх послуг і (в майбутньому) викладачами вищої школи, тому володіння знаннями, вміннями й навичками, пов'язаними з дотриманням академічної доброчесності, є для них обов'язковою основою і навчальної, і професійної діяльності.

Міжнародна наукова спільнота сформувала чіткі вимоги для науковців з метою дотримання академічної доброчесності та формування довіри до опублікованих даних, або представлених на наукових конференціях. Курс «Основи академічної доброчесності» покликаний ознайомити аспірантів з цими сучасними вимогами, навчити їх правильно презентувати результати своєї роботи для підвищення їх впливовості та визнання їх наукових здобутків не тільки всередині країни, а і за кордоном.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування культури академічного письма й викладання та навчання в закладі вищої освіти з урахуванням основних принципів академічної доброчесності, моральні та правові аспекти наукової та освітньої діяльності в контексті вимог до дотримання академічної доброчесності в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки – дисципліни, що викладаються в ЗДМУ на різних кваліфікаційних рівнях: «Етика та деонтологія в медицині», «Менеджмент в охороні здоров'я», «Інформаційні технології в медицині», «Соціальна медицина», «Основи біостатистики та методи статистичного моделювання», «Технологія планування та реєстрації прав інтелектуальної власності. Презентація результатів наукового дослідження», «Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі», «Основи наукової та професійної етики», «Основи академічної й педагогічної комунікації».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти із основними принципами академічної доброчесності в закладах вищої освіти; формування у них засад академічної культури й етики; забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, володіння якими є необхідним для дотримання вимог доброчесності.

1.2. Завдання:

- сформувати уявлення про роль і місце академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності;
- ознайомити аспірантів із нормативно-правовою базою з проблем дотримання норм академічної доброчесності;
- сформувати уміння застосовувати отримані знання зі сфери академічної доброчесності у навчальній та виховній роботі;
- сприяти формуванню навичок коректної роботи з джерелами інформації та адекватного покликання на них у процесі наукового дослідження;

- надати інформацію про механізми контролю за дотриманням принципів та правил академічної культури й чесності.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття аспірантами

компетентностей:

Інтегральні:

- Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я.

Загальні:

- Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівня.
- Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до спілкування і роботи у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

- Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини й фармації.
- Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.
- Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини й фармації відповідно до цілей та завдань наукового проекту.
- Володіння сучасними методами наукового дослідження.
- Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.
- Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.
- Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.
- Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.
- Організовувати та реалізовувати наукову діяльність у вищій медико-фармацевтичній освіті, керувати науково-педагогічним (науковим) колективом.

Матриця компетентностей

Класифікація компетентності за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність				
Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної й фармацевтичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики				
I. Загальні компетентності				
1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Закономірності когнітивних процесів. • Стратегію освіти протягом життя. • Методи продуктивного навчання. • Теорію 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Оперувати філософськими категоріями та доктринами. • Використовувати методи самонавчання. • Оцінювати рівень мотивації. • Постійно 	Визначати ціннісні орієнтації та мотиваційний рівень особистості. Здатність до самонавчання та самореалізації. Здатність до ефективної організації власного часу.	Формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору. Розвиток когнітивних можливостей. Здатність до

	ціннісних орієнтацій та мотивації особистості. • Основи риторики. • Основи тайм-менеджменту.	вдосконалювати свій освітній та загальнокультурний рівень.		самонавчання та самореалізації.
2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Знати: • Основи бібліографічного пошуку. • Перелік наукометричних баз та їх значущість. • Провідні інформаційні ресурси для пошуку інформації. • Сучасні інформаційні технології.	Вміти: • Використовувати сучасні інформаційні технології для пошуку та обробки інформації. • Проводити інформаційний пошук. • Аналізувати та адекватно трактувати дані з іншомовних джерел інформації.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для пошуку та обробки інформації. Вести дискусію у сфері аналізу інформативності наукових даних.	Здатність до повного та різностороннього пошуку інформації. Відповідальність за адекватну оцінку та трактування отриманих у результаті пошуку даних.
3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати ідеї	Знати: • Етапи та закономірності когнітивного процесу. • Етапи дослідницького процесу. • Основи та умови креативності.	Вміти: аналізувати дані, отримані з інформаційних джерел.	Комунікації з науковими керівниками, колегами та партнерами під час обговорення проблем, пошуку шляхів їх вирішення.	Здатність до самостійного та незалежного мислення, формулювання ідей та продукування гіпотез.
4. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Знати: • Роль вивчення якості освітньої діяльності в удосконаленні підготовки фахівців. • Форми і методи оцінки результатів освітньої діяльності.	Вміти: • Організувати та проводити навчальні заняття. • Проводити моніторинг освітнього процесу, розробляти пропозиції щодо його удосконалення. • Застосовувати ефективні методи оцінки знань та вмінь студентів.	Взаємодія, співробітництво з колегами та керівництвом, студентами в процесі оцінювання результатів навчальної діяльності.	Покращення результатів власної педагогічної діяльності і результатів діяльності інших.
II. Спеціальні (фахові) компетентності				
1. Здатність до розуміння предметної області за	Знати: • Зміст дисципліни (за спеціалізацією)	Вміти: • Аналізувати основні теорії та концепції за	Формулювання власного судження та участь у дискусіях щодо	Безперервне самонавчання і самовдосконалення.

<p>обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю</p>	<p>відповідно до майбутньої професійної діяльності.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ключові концепції за напрямом наукового дослідження. • Пріоритетні напрямки розвитку медичної й фармацевтичної науки. 	<p>напрямом дослідження.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інтерпретувати результати досліджень за обраним науковим напрямом. 	<p>основного змісту, методів, новітніх досягнень за напрямом наукового дослідження.</p>	
<p>2.Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основи біостатистики. • Методи статистичного аналізу. • Представлення результатів статистичної обробки даних. 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обґрунтовувати розмір вибірки. • Формулювати статистичні гіпотези. • Адекватно використовувати методи статистичного аналізу. 	<p>Обґрунтування обраних методів аналізу та обговорення отриманих даних.</p>	<p>Відповідальність за проведення аналізу даних Отримання достовірних та відтворюваних результатів Запобігання шахрайства при обробці даних.</p>
<p>3.Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Технологію інформаційно-патентного пошуку. • Основи авторського права. • Етапи та принципи реєстрації авторського права. • Технологію отримання патенту. 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проводити патентно-інформаційний пошук. • Реєструвати право інтелектуальної власності. • Впроваджувати наукові досягнення у навчальний процес. 	<p>Комунікації та дискусії з фахівцями в певній галузі наукової діяльності. Адаптувати результати наукових досліджень до освітніх програм та навчального процесу.</p>	<p>Відповідальне патентування Регулярне оновлення освітніх програм та змісту навчання.</p>
<p>4.Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Технологію презентації даних у виді постерів та презентацій. • Технологію написання статей до національних наукових видань. • Вимоги та технологія написання статті до міжнародного 	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Працювати в Power Point, Prezi, Adobe Photoshop, Adobe Reader. • Підготувати презентацію. • Підготувати усну доповідь. • Написати статтю відповідно до вимог наукового виданн. 	<p>Академічна доброчесність. Спілкування з рецензентами та редакцією журналу. Аргументація, критична оцінка, здатність до ведення наукової дискусії.</p>	<p>Відповідальність за результати наукового дослідження. Запобігання плагіату та фальсифікаціям.</p>

		рецензованого видання. <ul style="list-style-type: none"> • Перелік видань що індексуються у Scopus Web of Science. • Стандарти оформлення наукових робіт. 		
5. Здатність організації реалізації педагогічної діяльності до та	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Стандарти вищої освіти за спеціальністю. • Основи педагогіки. • Дидактичні основи проблемного навчання. • Компетентнісний підхід при проектуванні та реалізації освітньої діяльності. • Форми організації навчально-пізнавальної діяльності. • Принципи студент-орієнтованого навчання. • Програму та зміст дисципліни, що буде викладатися. 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Формулювати цілі навчання та способи їх досягнення. • Грамотно визначати зміст навчання та форми контролю. • Застосовувати новітні педагогічні технології. • Моніторувати та управляти процесом навчання. • Використовувати сучасні інформаційні технології для оптимізації навчання. 	Володіння основами дидактики, риторики, аргументації. Застосування методів інтерактивного навчання. Демонструвати лідерство та управляти процесом навчання.	Набуття ораторської майстерності. Лідерство. Здатність до самооцінювання та неперервного самовдосконалення. Відповідальність за ефективність навчального процесу.
6. Дотримання етики та академічної доброчесності	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • Дослідницьку етику. • Правові основи авторського права. • Принципи запобігання плагіату, фальсифікацій та корупційних дій. 	Вміти: <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно виконувати освітню та наукову діяльність. • Викладати свої погляди. • Приймати власні рішення. • Використовувати інформаційні технології для визначення ознак плагіату. 	Доброчесне та відповідальне виконання освітньої та наукової діяльності. Отримання довіри та поваги серед колег та студентів.	Відповідальність за результати діяльності. Доброчесність, довіра та відповідальність за власні дії. Запобігання плагіату, фальсифікаціям та корупційним діям.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Основи академічної доброчесності»:

1. Отримання знань з навчальної дисципліни обсягом 3 кредити (90 годин).
2. Складання заліку відповідно до навчального плану (2 семестр).

Результати навчання дисципліни «Основи академічної доброчесності»:

1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації.
2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій.
3. Виконувати оригінальне наукове дослідження.
4. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників.
5. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження.
6. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну й фармацевтичну практику та суспільство.
7. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій.
8. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
9. Організувати освітній процес
10. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.
11. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
12. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**Опис навчальної дисципліни «Основи академічної доброчесності» (анотація)**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів 3	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва галузі знань)	<u>Нормативна</u>
Модулів – 1	Спеціальність: <u>221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 226 «Фармація», 228 «Педіатрія»</u> (код і найменування спеціальності)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2
Загальна кількість годин – 90		Семестр: 2
Годин навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи аспіранта – 60	Освітньо-науковий рівень: <u>доктор філософії</u>	10 год.
		Практичні
		20 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Вид контролю: залік

Примітка. Співвідношення кількості годин: аудиторних – 33,3 %, самостійна робота – 66,6 %.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Академічна доброчесність у науковій діяльності

Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності.

Змістове наповнення поняття «академічна доброчесність» у законі Про вищу освіту. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти медико-фармацевтичного профілю. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні та ЗДМУ. Складові поняття академічної доброчесності. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності. Академічна культура як складова академічної доброчесності.

Тема 2. Академічна доброчесність vs Academic Integrity: національна специфіка поняття/

Формування поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі. Склад поняття, особливості його обігу у медико-фармацевтичній освіті. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні. SAIUP – проект сприяння академічній доброчесності в Україні. «Кодекс академічної доброчесності» («кодекс честі») як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України. Структура і зміст «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників ЗДМУ».

Тема 3. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво. Академічний саботаж.

Фабрикація даних – вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі чи наукових дослідженнях. Фальсифікація даних як свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у медичних і фармацевтичних наукових дослідженнях. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.

Тема 4. Поняття плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності.

Визначення плагіату. Навмисний і ненавмисний плагіат. Основні різновиди академічного плагіату: дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело, використання інформації з певного джерела без посилання на нього, перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, подання як власних робіт, виконаних на замовлення іншими особами. Самоплагіат у науковій діяльності. Способи виявлення плагіату. Шляхи запобігання плагіату в медико-фармацевтичних дослідженнях. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування.

Тема 5. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту.

Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці античності, Середньовіччя та Відродження. Формування законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у ХХ столітті. Дослідження академічної нечесності Вільяма Баурса. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.). Політика академічної доброчесності, запропонована в межах проекту “The Academic Integrity Standards Project” (2010–2012).

Тема 6. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату.

Правила покликань на наукові тексти, виді їх порушень. Правила введення цитати в текст. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях. Коректне оформлення перекладу наукових текстів. Ознаки академічного плагіату. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (2018) як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Академічна доброчесність у сфері вищої освіти

Тема 1. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею.

Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, професорська нечесність. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті. Зміни характеру порушень академічної доброчесності в сучасному закладі вищої освіти внаслідок інформатизації та діджиталізації освітнього середовища. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.

Тема 2. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності.

Основні вияви плагіату в освітньому процесі: відсутність посилання на джерела інформації, використовуваної в навчальному процесі; некоректне посилання на неї, надання недостовірної інформації про методики досліджень та власну педагогічну діяльність; відсутність контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти; толерантне ставлення до використання плагіату в їхніх роботах. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності.

Тема 3. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми.

Причини поширеності плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату.

Тема 4. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі.

Закон України «Про авторське право та суміжні права». Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту». Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”). «Європейський кодекс академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”).

Тема 5. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування.

Обман у освітньому процесі як надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу. Різновиди обману. Способи запобігання обману. Причини списування. Способи запобігання списуванню. Узгодження викладачем (і закладом вищої освіти) обсягу навчальних завдань із виділенням на їх виконання навчальним планом як спосіб запобігання списуванню й іншим формам академічної недоброчесності. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності.

Тема 6. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Різновиди обману в діяльності викладача вищої школи. Способи запобігання обману. Хабарництво як надання (отримання) учасником освітнього процесу коштів, майна, послуг або пільг з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі. Причини хабарництва. Способи боротьби з хабарництвом. Необ'єктивне оцінювання як свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти. Способи запобігання необ'єктивному оцінюванню.

Тема 7. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі.

Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом ЗВО і здобувачами вищої освіти. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Очна (денна, вечірня), заочна форми навчання					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Академічна доброчесність у науковій діяльності						
Тема 1. Визначення академічної доброчесності. Причини сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності	7	2				5
Тема 2. Академічна доброчесність vs Academic Integrity: національна специфіка поняття	7	2				5
Тема 3. Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво. Академічний саботаж	7		2			5
Тема 4. Поняття плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності	9	2	2			5
Тема 5. Історія формування принципів коректного використання чужого тексту	4		2			2
Тема 6. Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату	10		2			8
Разом за змістовим модулем 1	44	6	8			30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Академічна доброчесність у сфері вищої освіти						
Тема 1. Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею	8	2	2			4
Тема 2. Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності	6		2			4
Тема 3. Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми	6		2			4
Тема 4. Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі	6		2			4
Тема 5. Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування	7		2			5
Тема 6. Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання	7		2			5
Тема 7. Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі	6	2				4
Разом за змістовим модулем 2	46	4	12			30
Усього годин	90	10	20			60

5. Теми лекцій

1	Визначення академічної доброчесності. Причини сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності	2
2	Академічна доброчесність vs Academic Integrity: національна специфіка поняття	2
3	Поняття плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності	2
4	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею	2
5	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі	2
	РАЗОМ	10

6. Теми практичних занять

1	Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво. Академічний саботаж	2
2	Поняття плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності	2
3	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту	2
4	Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату	2
5	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею	2
6	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності	2
7	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми	2
8	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі	2
9	Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування	2
10	Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання	2
	РАЗОМ	20

7. Самостійна робота

1	Визначення академічної доброчесності. Причини сучасної глобальної кризи у сфері академічної доброчесності	5
2	Академічна доброчесність vs Academic Integrity: національна специфіка поняття	5
3	Фабрикація й фальсифікація даних у науці: визначення, витоки, способи виявлення. Хабарництво. Академічний саботаж	5
4	Поняття плагіату. Його різновиди. Плагіат у науковій діяльності	5
5	Історія формування принципів коректного використання чужого тексту	2
6	Коректна робота з джерелами наукового дослідження. Шляхи запобігання науковому плагіату	8
7	Академічна недоброчесність у освітньому процесі. Історія вивчення проблеми й боротьби з нею	4
8	Плагіат у освітньому процесі. Плагіат у викладацькій діяльності	4
9	Плагіат у навчальній діяльності здобувачів вищої освіти: причини поширеності й способи вирішення проблеми	4
10	Нормативно-правові засади боротьби з плагіатом у освітньому процесі	4
11	Порушення принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти: обман, списування	5
12	Порушення принципів академічної доброчесності викладачами: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання	5
13	Шляхи боротьби з академічною недоброчесністю в освітньому процесі	4
	РАЗОМ:	60

8. Методи навчання

На лекційних заняттях використовуються методи:

- Лекція,
- Елементи бесіди,
- Пояснення,
- Демонстрація,
- Ілюстрація,
- Презентація.

На семінарських заняттях використовуються методи:

- Бесіда,
- Метод вправ,
- Опитування,
- Дискусія,
- Ілюстрація,
- Демонстрація,
- Реферативний метод.

9. Методи контролю

При оцінюванні успішності здобувачів застосовується Інструкція з методики оцінювання успішності студентів, яку перезатверджено згідно Наказу від 06.08.2020 р. № 298 «Про організацію освітнього процесу у 2020-2021 навчальному році».

Максимальна кількість балів, яку аспірант може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів. **Підсумковий контроль** здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні підсумкового модульного контролю, становить 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Для оцінювання **поточної навчальної діяльності** встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми. Остаточна конвертація середньої арифметичної кількості балів проводиться перед підсумковим модульним контролем відповідно наступної таблиці:

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78
4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76
4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73
4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70

4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65
4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

Поточна перевірка знань здійснюється з метою одержання зворотної інформації про зміст і характер досягнення аспірантів у навчальному процесі, а також про успішність викладання. Перевірка може здійснюватися в усній, письмовій та практичних формах. Об'єктом оцінювання можуть виступати: результати написання тестових, ситуаційних, клінічних, розрахунково-аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії тощо.

Залік здійснюється після завершення вивчення всіх тем семестру на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускаються аспіранти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант при складанні підсумкового контролю, становить 80 балів. Залік вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

10. Методичне забезпечення

1. Методичний комплекс для проведення лекційних занять:
 - плани лекційних занять зі списком літератури до кожного плану.
 - комплект повнотекстових матеріалів усіх лекцій.
 - комплект мультимедійних презентацій певних лекцій.
2. Методичний комплекс для проведення семінарських занять:
 - плани семінарських занять зі списком літератури до кожного плану.
 - комплект завдань для письмових самостійних робіт на кожне заняття.
 - комплект тестових завдань для поточного контролю знань.
 - ілюстративний матеріал до кожного заняття.
 - комплекс завдань для виконання індивідуальної роботи (критерії оцінювання, орієнтовні плани відгуку).
3. Методичне забезпечення модульного контролю:
 - текст підсумкової контрольної роботи.

11. Контрольні питання

1. Зміст поняття «академічна доброчесність».
2. Особливості реалізації вимог академічної доброчесності у закладі вищої освіти медико-фармацевтичного профілю.
3. Роль і місце академічної доброчесності в науково-дослідній діяльності й у системі вищої освіти.
4. Нормативно-правова база з дотримання академічної доброчесності в Україні та ЗДМУ.
5. Складові поняття академічної доброчесності.
6. Діджиталізація наукової й освітньої сфер як один із чинників занепаду академічної доброчесності.
7. Академічна культура як складова академічної доброчесності.
8. Зміст поняття Academic Integrity в західному науково-освітньому дискурсі.
9. Діяльність International Center for Academic Integrity (ICAI) при університеті Клемсона.

10. “Academic Integrity Code” як тип регламентаційного документа у закладах вищої освіти США й Західної Європи.
11. Вплив світової традиції й національні витоки поняття академічної доброчесності в Україні.
12. SAIUP – проект сприяння академічній доброчесності в Україні.
13. «Кодекс академічної доброчесності» («кодекс честі») як регламентаційний документ у закладах вищої освіти України.
14. Структура і зміст «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників ЗДМУ».
15. Зміст поняття «фабрикація даних».
16. Зміст поняття «фальсифікація даних».
17. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у медичних і фармацевтичних наукових дослідженнях.
18. Шляхи виявлення фабрикації та фальсифікації даних.
19. Способи запобігання фабрикації й фальсифікації й покарання за них.
20. Хабарництво: форми вияву, способи боротьби з явищем та запобігання йому.
21. Академічний саботаж: форми вияву, шляхи запобігання.
22. Визначення плагіату.
23. Навмисний і ненавмисний плагіат.
24. Основні різновиди академічного плагіату
25. Самоплагіат у науковій діяльності.
26. Способи виявлення плагіату.
27. Шляхи запобігання плагіату в медико-фармацевтичних дослідженнях.
28. Відмінність академічного плагіату й помилок цитування.
29. Історія некоректних запозичень чужих текстів у культурі й науці античності, Середньовіччя та Відродження.
30. Формування законодавчої бази щодо захисту прав авторів наукових текстів у ХХ столітті.
31. Дослідження академічної нечесності Вільяма Бауерса.
32. Дослідження «кодексів честі» Дональда МакКейба і Лінди Тревіно (1993 р.).
33. Політика академічної доброчесності, запропонована в межах проекту “The Academic Integrity Standards Project” (2010–2012).
34. Правила покликань на наукові тексти, види їх порушень.
35. Правила введення цитати в текст.
36. Вимоги до перефразування тексту джерела в наукових працях.
37. Коректне оформлення перекладу наукових текстів.
38. Ознаки академічного плагіату.
39. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах.
40. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (2018) як інструктивний документ для викорінення явища плагіату в науці.
41. Система покарань і санкцій, які вживаються в Україні щодо випадків академічного плагіату.
42. Основні форми порушення академічної доброчесності в освітньому процесі закладів вищої освіти.
43. Історія боротьби з порушеннями академічної доброчесності в освіті.
44. Виховання культури навчання й викладання в закладах вищої освіти.
45. Основні вияви плагіату в освітньому процесі.
46. Механізми встановлення факту плагіату в навчально-методичній діяльності професорсько-викладацького складу закладу вищої освіти.
47. Нормативно-правові засади попередження плагіату у викладацькій діяльності.
48. Основні різновиди плагіату в навчальній діяльності.
49. Механізми встановлення факту плагіату в роботах здобувачів вищої освіти.
50. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату.
51. Закон України «Про авторське право та суміжні права».
52. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
53. Закон України «Про освіту». Закон України «Про вищу освіту».
54. Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» (“The European Charter for Researchers”).

55. «Європейський кодекс академічної доброчесності» (“The European Code of Conduct for Research Integrity”).
56. Обман у освітньому процесі. Різновиди обману.
57. Способи запобігання обману в освітньому процесі.
58. Причини списування.
59. Способи запобігання списуванню.
60. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню в процесі навчальної діяльності.
61. Різновиди обману в діяльності викладача вищої школи.
62. Способи запобігання обману.
63. Хабарництво в освітньому процесі. Способи боротьби з ним.
64. Необ’єктивне оцінювання в системі вищої освіти.
65. Способи запобігання необ’єктивному оцінюванню.
66. Відповідальність за порушення академічної доброчесності професорсько-викладацьким складом ЗВО і здобувачами вищої освіти.
67. Заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності.
68. Просвітницька й виховна робота в системі запобігання порушень академічної доброчесності.
69. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти.
70. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с
2. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
3. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
4. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
5. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. 220 с.
6. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
7. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.
8. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 124 с.
9. Bretag Tracey. Handbook of Academic Integrity. Springer Singapore, 2016. 1097 p.

Додаткова література

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
Академічна чесність як основа сталого розвитку університету /Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. Філософська думка. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.
3. Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей. Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. Київ: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. № 1 (1). С. 37–43.
4. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.

5. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». Львів, 2015. Вип. 1 (50). С.15–20.
6. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
7. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
8. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С.34–41.
9. Суховірський О. Використання засобів мережі інтернет в процесі пошуку інформації для студентських наукових досліджень з педагогіки. Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. Умань, 2011. № 3. С. 131–135.
10. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.
11. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.
12. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2009. Вип. 150. С. 57–62.
13. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти / Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року.
14. Gallant Tricia. Academic Integrity in the Twenty-First Century. Jossey-Bass, 2008. 168 p.
15. Kwong Theresa, Hafiz Muhammad, Lau Peter, Chan Isaac. Academic Integrity and Ethics: The Influence of Culture and Prior Academic Background. *Journal on Excellence in College Teaching*, 2018. Vol. 29, 3-4. Pp. 53–72.
16. McHaney, Roger; Cronan, Timothy Paul; and Douglas, David E. Academic Integrity: Information Systems Education Perspective, *Journal of Information Systems Education*. 2019. Vol. 27, Iss. 3, Article 1. URL: <https://aisel.aisnet.org/jise/vol27/iss3/1>.
17. Originality, imitation, and plagiarism: teaching writing in the digital age / Caroline Eisner and Martha Vicinus, editors. University of Michigan, 2008. 278 p.
Tatum Holly, Shwartz Bett M. Honor Codes: Evidence Based Strategies for Improving Academic Integrity. *Theory Into Practice*, 2017. Vol. 56, No. 2. Pp. 129–135.

Інтернет–ресурси

1. Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII “Про освіту”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
4. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf>
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>.
7. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL: <http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>
8. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf